

A. Čadež:

Med božjimi poslanci.

(Pogovor angelov varuhov.)

Uriel, Jerémíel, Sapiel (vstopijo in pojejo):

Slavite Gospoda, ker je dober, * ker vekomaj traja njegovo usmiljenje. —

Slava Očetu in Sinu * in svetemu Duhu. — Kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej * in vekomaj. Amen. (Ps. 117.)

Uriel. Saj še ni dolgo tega, kar smo se prijateljsko razgovarjali, pa se mi je spet zahotelo vajine družbe. Ali sta prosta?

Jerémíel, Sapiel. Bogu in tebi na ljubo.

Uriel. Kako sem vaju vesel!

Sapiel. Pravkar sva se poklonila Najvišjemu. Zdaj se pa lahko malo pomenimo. Naši varovanci na zemlji so zdaj v sladkem spanju; za nekaj časa nas bodo nameščali tovariši iz spremstva Jagnjeta božjega.

Uriel. Jerémíel, ti se mi zdiš danes nekaj vznemirjen.

Jerémíel. Rad bi, saj veš, da bi mogel Gospodu vesoljstva sporočiti vselej kaj veselega. Toda ti zemeljski otroci so čimdalje bolj nebógljeni. Ne gre vse tako, kot bi bilo želeti.

Sapiel. Res je. Opažamo med njimi neprijetno površnost. To je res: vrsti se delo, učenje, pa spet učenje. Toda tako hudo pa vendarle ni, da bi pri tem morala trpeti duša pomanjkanje. Opažam namreč.....

Uriel: Vem, vem, kaj ti je na jeziku!

Jerémíel. Veste, kaj je zagrešeno? Naši varovanci tam doli ne znajo prav urediti in razvrstiti svojih opravil. Najprej bi se morali vsak dan lotiti tega, kar je nujno potrebno; potem bi prišlo to, kar je koristno, končno tudi kaj za kratek čas in za zabavo. Saj otroci brez tega ne morejo živeti.

Sapiel. To je pravi red, ki je po volji najvišjega Gospoda. A naši ljubljenci na zemlji ta red le preveč radi prevračajo: najprej zabavo in spet zabavo! In le, če so prisiljeni, se oprimejo tudi dela in učenja, a še to le s

težavo. Za to pa, kar je najbolj in najprej potrebno — da bi namreč dali tudi Bogu, kar je božjega — pa dostikrat manjka časa.

Jerémíel. Žal, da ne morem oporekati, dasi imam včasih priliko, opazovati tudi častne izjeme.

Uriel. To tolažbo pa res imamo, da zamoremo sporočati nebeškemu Očetu tudi marsikaj lepega, dobrega in plemenitega.

Jerémíel. Res je. Ta tolažba zabriše marsikatero neprijetnost.

Sapiel. Priznam tudi jaz. Krasni zgledi med otroki na zemlji so kakor dragocena biserna krona za našega božjega prijatelja otrók.

Uriel. Ko bi le spačenost tako bahato ne silila na površje! Tisti znani vzклик našega nebeškega državljana in učenjaka Avguščina: »Tantillus puer — et tantus peccator! (tako otroče — pa tak grešnik!) se le prevečkrat uresničuje tudi dandanes.

Jerémíel. Tvoja sedanja varovanka, prijatelj, mora biti res velika navihanka, drugače ne bi izrekel tako ostre sodbe!

Sapiel. Saj še ni dolgo, kar si se kar ponašal, kako vzorno je življenje tvojega Lina, ki ti ga je bil Vsemogočni izročil v varstvo.

Uriel. Blagor mu — onemu vzornemu mladeniču! Kako srečen sem bil, ko sem spremljal to blago dušo in bil priča številnih odlik, v katerih je dosegel vrhunec človeških popolnosti. Zaslužil je ime in čast drugega Alojzija. Bil je Bogu ljub, zato ga je sprejel k sebi v večne višave. Že pet mesecev je, kar sem ga popeljal v družbo deviških duš.

Jerémíel. Blagor njemu in tebi! Kako je pa s to varovanko, ki si si jo zdaj izbral?

Uriel. Nisem izbiral, marveč sem se ponudil Vsevišnjemu, da sprejemem v svoje okrilje tudi najslabejšo osebo. Mislil sem si: poskusiti hočem, kar je v moji moči, da izboljšam, kar je pokvaril spačeni svet in kar je zakrivila človeška slabost.

Sapiel. Radoveden sem, kaj te je doletelo.

Uriel. Izročena mi je bila deklica Angelica, lepa po imenu in postavi, a iz posvetne, dasi ugledne družine. Nič Bogu dopadljivega ni bilo na njej.

Jerémíel. Si-li imel že kaj uspeha?

Uriel. Uspeha? Saj veš, kako je, če v hiši ni lepega zgleada ne prave vzgoje ne molitve, sploh nič božjega.

Jerémíel. Drevesce v suhi in pusti zemlji brez opore -- izpostavljeno vsem viharjem!

Sapiel. Ali tvoje prizadevanje, dragi Uriel, še ni nič izdalo?

Uriel. Ne pravim, da je bila Angelica gluha in nema za moje opomine. Kadar ji zašepetnem bodrilno ali svarilno besedo, vselej se zgane. Zavé se svoje malomarnosti, in to je že nekaj.

Jerémíel. Spoznanje je prvi korak k poboljšanju.

Uriel. Moč slabe navade jo pa preмага.

Jerémíel. Ali si jo že pripravil do tega, da bi opravljala vsaj jutranjo in večerno molitev?

Uriel. Nedavno jo je v šoli kar pretreslo, ko je čula iz ust svojega kateheta besede, ki jih je v svarilo vsem mlačnim in lenim za molitev že davno zapisal naš prijatelj Alfonz Ligvorijan: »Vsi zveličani v nebesih so se zveličali po molitvi; vsi pogubljeni so se pogubili, ker niso molili.« Drugo jutro sem jo rahlo opozoril na to pretresljivo resnico — in glejta: prekrižala se je, hotela moliti, a v tem so ji prinesli zajtrk, češ, kaj bi molila, ko se že mudi v šolo.

Sapiel. Brez molitve — brez blagoslova!

Uriel. O seveda: raztresena, razdražljiva, nagajiva, svojeglavna pa lažniva je bila ves dan. Skratka: pokora za vse, ki so se z njo ukvarjali.

Jerémíel. Pa bi jo bil s pripuščanjem božjega Vldarja udaril s kako malo nesrečo? To zdravilo je večkrat izdatno.

Uriel. Tudi mene je že bila obšla ta misel. Prav včeraj, ko je šla v šolo, je bila prilika, da bi jo bil lahko poskusil z nezgodo. Na stregi neke hiše, par korakov pred njo, se je sprožilo nekaj opeke, ki je zdrčala na tla v trenutku, ko je šla Angelica mimo. Videl sem nevarnost. Deklica se mi je pa zasmilila, pa sem jo pridržal za hip

pri bližnji izložbi, češ, morda se pa le zavé, kolika nevarnost ji je pretila.

Sapiel. Če se ti je kaj zahvalila, je dobro znamenje.

Uriel. Nič! Zagodrnjala je in pritrjevala tistim, ki so se hudovali, zakaj so ljudje tako brezbrizni, da ponoči ne popravijo razdrapane strehe.

Jerémíel. Pa bi jo bil zvečer spomnil na smrtno nevarnost, kateri je komaj ušla. Morda misli, da po naključju.

Uriel. Zvečer? Zvečer posluša Angelica z napetostjo — kakršne v šoli nima izlepa — vsakovrstne pogovore domačih. Vse prerešetajo in oberejo: dnevno politiko, mestne novice in čenče. Za začimbo pride še malo zabavljanja čez vse, kar se ne ujema z njih zmešanim umom.

Sapiel. So res čudni nekateri ljudje! Še Bogu bi kmalu ukazovali in predpisovali, kako naj vlada.

Uriel. Otroci pa vse to poslušajo in požirajo. Navsezadnje se jim začne tožiti, pa jih spravijo spat kar brez molitve, brez križa in brez blagoslova. Moje svarilo je kakor prazno grmenje brez dežja.

Sapiel. Boš končno vendarle moral poskusiti s hudo? Meni se je že tudi tako godilo, pa sem dosegel s kaznijo le veliko dobrega.

Uriel. Kakor bo bolj kazalo. — Kaj pa ti, Jerémíel? Si li zadovoljen s svojim varovancem?

Jerémíel. Čast in hvala Večnemu! Ne smem tožiti. Imel sem pa tudi obilo truda, da sem spravil svojo varovanko Rafaelo na pravi tir. Vneto sem se lotil posla tudi zato, ker ima dekletce angelsko ime.

Uriel. Ti imaš sploh poseben blagoslov božji.

Sapiel. Povej, povej o tem dekletcu!

Jerémíel. Čudovito je res, da se je obrnilo pri Rafaeli tako na dobro, dasi je izpočetka tako slabo kazalo. Vesta, njen oče je močno vdan pijači. Vse je šlo v hiši narobe. Mati ni napačna, pa ni mogla vsemu kaj: tropo otrok negovati, s pičlim izhajati, zraven pa imeti še pokoro z zanikarnim možem — to razume samo, kdor sam izkusi.

Sapiel. Gorje družini, kjer gospodari kralj alkohol!

Jerémíel. Prav res! Rafaela je bila že izmlada dobrega srca, toda očetova kletev in grdo govorjenje, ki se

je družilo z nedostojnim vedenjem, kadarkoli je prišel iz gostilne domov, jo je silno bégalo, pa tudi kvarilo. Minevalo ji je veselje do učenja, do dela in do molitve. S časom ji je pošla prirojena živahnost. Tavalala je v šolo in iz nje brez čuta in brez življenja. Redkokdaj se je zasmejala.

Uriel. Meni se tak otrok prav posebno smili. Za take je treba vse žrtvovati, da ne zabredejo v mlakužo pohujšanja in greha.

Sapiel. Jerémíel, ti si navadno pomagaš z Marijo in njenim »Vrtcem«. Najbrž se ti je obneslo to zdravilo tudi tu, ali ne?

Jerémíel. Z »Vrtcem« mi pomagajo moji dobri prijatelji in pomočniki na zemlji; jaz sem tega seveda sila vesel, kajti če kje, se tu obnese naš trud in prizadevanje. Vendar pa nisem takoj začel z »Vrtcem«. Izpočetka sem spravil Rafaelo večkrat pred tabernakelj, posebno takrat, kadar sem tudi jaz imel častno stražo pred Najsvetejšim.

Uriel. Ali je rada ubogala?

Jerémíel. Nemo in brezčutno je šla. Vendar ji je pa bilo veliko na tem, da izmoli svojemu nerodnemu očetu poboljšanje.

Sapiel. To je bilo dobro znamenje. Že vidim, da si modro ravnal.

Uriel. Kaj si pa potem še storil, da si iztrgal dekletce iz satanovih zank?

Jerémíel. O, to je bilo še sitnosti! Rafaela se je bila namreč navadila tudi lagati in — kar je z lažjo kaj rado v zvezi: tudi kradla je po malem. Saj ni bilo čudo: z doma je bila zanemarjena, brez vsega potrebnega in brez vzgoje — pa se je zagovarjala v šoli z lažjo, ko ni imela naloge in če se ni naučila. Parkrat so se njenih prstov celo prijele stvari, ki so bile last njenih součenk. To je bilo še dobro, da so njene tatvine prišle urno na dan. Resno svarilo je že pomagalo, da se je skesala in da se je poboljšala.

Sapiel. Je pa spet tvoja spretnost posegla vmes, da se je pravočasno zatrlo hudo in nevarno nagnjenje, ki človeka dostikrat tira v propast!

Jerémíel. Storil sem res, kar sem mogel, a brez milosti nebeškega prijatelja otrok bi moje prizadevanje ne

bilo izdalo kaj prida. Priznati pa moram, da ima Rafaela sila skrbno učiteljico, ki skrbi zanjo kakor prava mati.

Uriel. Obdržala se je pa Rafaela na površju najbrž le po Marijinem vrtcu, ali ne?

Jerémíel. Imaš prav. Tudi jaz sodim tako. Toda bilo je treba gladiti na desno in na levo, preden se je stvar uravnala. Ko sem omehčal njeno srce, je zaprosila za sprejem v »Vrtec«, a zadrževala jo je zavest, da nič kaj ne spada zraven, kajti njeni prejšnji madeži še niso bili popolnoma pozabljeni. Voditelj je to dobro umeval, zato ji je dovolil, da sme pristopiti le za poskušnjo.

Sapiel. Ti pa seveda vesel.

Jerémíel. Pa kako! Dajal sem dekletcu pogum, naj se kar moči potruzi, da zakrije z lepim življenjem neprijetne spomine.

Uriel. Kaj pa oče? Ali ni vsega podrl?

Jerémíel. Za ta del je bilo še dobro, da se ni brigal dosti ne za to, če so otroci kaj hudega počeli, še manj pa, če kaj dobrega.

Sapiel. Taka svoboda otrokom včasih celo koristi, zlasti takrat, če se kdo drugi pobriža zanje.

Uriel. Po otrocih je mogoče potem dostikrat priti do srca očetovega.

Jerémíel. Saj tako je bilo tudi tukaj. In kako hitro se je vse zasukalo! Na dan slovesnega sprejema v Marijin vrtec je povabila Rafaela tudi svojega očeta, naj gre z njo, da bo priča genljivemu obredu, ko si bodo izvolile deklice pred ozaljšanim oltarjem Marijo za svojo gospo in mater.

Uriel. Ali je hotel iti?

Jerémíel. Ni se branil. To je pa bilo tudi zanj rešilno. Sreča njegove lastne hčerke, ki jo je videl sredi belo oblečenih tovarišic z Marijinim znakom okoli vratu, ga je tako prevzela, da se je solzil. Obenem je bil pa že tudi dozorel sklep v njegovem srcu: Od danes naprej me gostilna ne bo več videla!

Uriel in Sapiel. Glej, glej!

Sapiel. Če moški kaj takega sklene, navadno tudi drži.

Jerémíel. Pa bilo je treba bojevati še hude boje, da je šlo. Prve skušnjave so bile zelo nasilne, a moževa volja je bila trdna in odločna. Zdaj se ni bati, da ne bi vztrajal na poti poboljšanja in sreče.

Uriel. Hvala dobremu Bogu!

Sapiel. Srečna Rafaela!

Jerémíel. Tisti dan, ko je bila Rafaela sprejeta v Marijin vrtec, se je naselilo v družini veselo življenje, sreča in zadovoljnost.

Sapiel. Taki uspehi so za nas najlepše plačilo. Tudi jaz sem imel že podobne slučaje, in reči moram, da sem jih bil neizmerno vesel.

Uriel. Blagor tebi, ko nimaš nikdar nobene neprilike, ampak se ti vse srečno izpelje.

Sapiel. Hvala Bogu vsedobremu! Njemu bodi čast in zahvala, da sem doslej še vse varovance in varovanke srečno pripeljal v nebeške dvore.

Jerémíel. Bogu čast in hvala — tebi pa priznanje!

Uriel. Zadnja tvoja varovanka je bila — kakor sem izvedel — pravi vzor dušne lepote.

Sapiel. Da! Zlata deklica — Emanuela — je sedaj med deviškimi dušami, ki spremljajo božjega Ženina v prvih vrstah, in posebna ljubljenska vseh nebeščanov.

Jerémíel. Nomen — omen! Ta rek, ki je med zemljani že dolgo, dolgo v rabi, se prav posebno uresničuje pri tej izvoljenki božji: Emanuel — Bog z nami!

Sapiel. Da, res je. Z Emanuelo je — rekel bi — Bog sklenil večno prijateljstvo, da ga ni vedoma nikdar žalila, saj je le zanj živela od takrat, ko ga je prejela prvokrat pri svetem obhajilu v nedolžno srce. In ko je bila sprejeta med Marijine otroke, je svojo otroško ljubezen delila med Marijo in med njenim božjim Sinom.

Uriel. Pa tako zgodaj jo je božji Ženin poklical po nebeško plačilo!

Sapiel. Po božjem vsemodrem sklepu bi bila morala izgubiti srčno dobre starše že v mladih letih. Da bi ne prišla v časne stiske in da ne bi zabredla v grešne zanke, jo je večna Dobrota pravočasno rešila nevarnosti. Zgodnja smrt je bila zanjo velika milost božja.

Jerémíel. Neizvedljiva so pota božje modrosti!

Sapiel. In vendar — koliko žalovanja je bilo ob njeni smrti! Njeni starši se niso dali potolažiti, součenke so plakale ob izgubi vzorne, iskrenoljubljene tovarišice, njene učiteljice so pa tožile: tako zgledne učenke ne bo več!

Uriel: Če bi ljudje umevali božje naredbe, bi morali v takem slučaju le to reči: Božje ime bodi češčeno!

* * *

Jerémíel. Dolgo smo se zamudili. Hitimo spet, da izpolnimo voljo Najvišjega!

Sapiel. Jutri osorej spet na svidenje!

Uriel in Jerémíel. Prijetno je bilo.

Sapiel. Slava našemu Bogu, ki sedi na prestolu in Jagnjetu!

Vsi. Slava! Amen! Amen!

Semjonov:

Za zimo!

*Naša srčkana Maretka,
ej, kako je ljubka,
kot na polju drobna cvetka —
naša srčkana Maretka!*

*Ko si šopek je nabrala,
ga je poljubila,
pa je rádostno dejala,
ko si šopek je nabrala:*

*— „Te za zimo bom shranila,
pisane jesenske cvetke,
v snegu ne bi jih dobila —
te za zimo bom shranila!“*

